

HANS TEETLAUS

Hans Teetlaus sündis 02.septembril 1920.a. Lüganuse kihelkonnas Varja külas. Tema isa, Aleksander Teetlaus, oli veterinaararsti haridusega talupidaja ning ema, Amanda Teetlaus (sündinud Normak), endine kooliõpetaja. Hans lõpetas 1934.a. lähedalasuva Püssi 6-klassilise algkooli, samal aastal astus Rakvere Ühisgümnaasiumi, mille tookordse 6-aastase kursuse lõpetas 1940.a. Jätkas õpinguid samal aastal Tallinna Tehnikaülikoolis ehitusosakonnas (muide samal kursusel koos Georg Ots-aga!). 1944.a. septembris lahkus Eestist Hiiumaa kaudu paadipõgenikuna Rootsi. Stockholmis õnnestus varsti saada tööd insenerina, ühtlasi jätkata õpinguid ülikoolis. Vabal ajal oli Hansul võimalik osa võtta teiste Rootsi pagenuid kaasmaalaste ettevõtmistest. Ta hakkas laulma Ed.Tubina laulukooris (NB! Hans Teetlausi emapoolne vanaisa Mihkel Normak, kellel oleval olnud hea bass, võttis Lüganuse laulukoori koosseisus osa esimesest Eesti laulupeost Tartus 1869.a.). ning muretses meelelahutuseks koju endale klaveri, mida oli harjunud mängima. Puhkuse ajal matkas ringi Rootsis, esialgu jalgrattal, siis mootorrattal, lõpuks autoga. Ühtlasi alustas Hans matkal nähtu pildistamist ning fotode ilmutamist. Meelsasti maalis enda jaoks mõne õlimaali või akvarelli.

1952.a. lõpetas Hans Rootsis ülikooli (Kungl.Tekniska Högskolen i Stockholm) ning jätkas töötamist insenerina, kuid 1954.a. sügisel lahkus Rootsist Kanadasse enne teda sinna siirdunud insenerist koolivenna kutsel. Ameerika mandril töötas alguses lühikest aega St.Lawrence`i jõel hüdroelektrijaama ehitusel, seejärel Cleveland`is USA-s. 1956.a. kevadel asus tööle New-York`i. Sinna tõmbas teda rikas kultuurielu, Metropolitan ning kontserdid. New-York`i jäigi ta töötama firmasse, milline projekteeris suuri hüdroelektrijaamu Aafrika ja Aasia (India) jõgedele, kuni oma pensioniaastateni. New York`is hakkas Hans järjekindlalt koguma klassikalise muusika heliplaate tolle ja eelneva aja kuulsatelt interpreetidelt. Plaatide hankimiseks tuli lõunavaheaegadel „läbi kammida“ plaadiärid, kuhu aeg-ajalt ilmus müügile eksemplare ka juba varem läbi müüdud tiraažidest. Hans püüdis ka võimalikult palju pääseda ooperisse ning kontsertidele, kuhu pääsmeid müüdi suurtes järjekordades, harilikult terveks hooajaks ette. Puhkuste ajal reisis ta esialgu autoga USA-s, hiljem turistina Euroopa maades, külastades võimalikult palju erinevaid ooperietendusi. Hans jätkas talle huvipakkuvate maastike ning tähelepanuväärsete objektide pildistamist. Filmid ilmutas kodus, tulemusena sündis ulatuslik fotode ja diapositiivide kogu. Valdav enamus Eestisse jõudnud kogust on Hansu surma järel antud üle Eesti Rahva Muuseumile Tartus.

Töötamise New York`is lõpetas Hans Teetlaus 1976.a. sügisel ning kolis seejärel tagasi Stockholmi. 1989.a. asus ta aga ajutiselt elama parema kliimaga Lõuna-Californiasse, kus elas ka rida tuttavaid. Oma suure heliplaadikogu jättis Hans oma korterisse Stockholmi.

Eestit külastas Hans ajast, millal passirežiim seda võimaldas ja nii sageli, kui lubatud oli (lõpuks pool aastat kodus Eestis ja pool aastat Californias). 1997.a. suvel pakkis koos õdedega Stockholmis oma heliplaadikogu ning sama aasta sügisel andis selle üle Eesti Rahvusraamatukogule (kokku koos hilisemate lisandustega ca 7000 heliplaati). Aastal 2005 asus ta lõplikult Eestisse, õdede juurde Tallinna, elama.

Viimastel eluaastatel Hansu tervis halvenes ja juba mõnda aega kavatsusel olnud noorte lauljate stipendiumifondi moodustamist ei saanud ta ise lõpule viia. 24.aprillil 2010.a. lõpetas infarkt Hans Teetlausi elutee.

Kavatsetud noorte ooperilauljate stipendiumifondi moodustamine jäi Hans Teetlausi õdedele pika-aegsetele noorematele perekonnasõpradele toetudes ellu viia.